

Terhesgondozás normál és különleges vonatkozásai

Dr. Timmermann Gábor

Terhességhez kapcsolódó gondozás

- Optimális családtervezési tanácsadás
- Fogamzás előtti (praeconceptionalis) gondozás
- Kötelező terhesség gondozás egészséges terhesek számára (70 %)
- Terhesség gondozás rizikócsoportba tartozó terhesek számára (panaszmentes, DE! terhelő anamnézis, otthonában is ellátható, 20-30%)
- Patológiás terhesek ellátása (panaszos, kórházi ellátás, 5-10%)
- Terhesség gondozás a magánrendelőben
- Felkészítő tanfolyam várandósok számára

Terhesgondozás célja, eszközei

■ Céljai:

- ◆ **Anyai és magzati mortalitás csökkentése**
- ◆ **Veszélyeztetett terhések kiszűrése**
- ◆ **Anyaságra való felkészítés**
- ◆ **Kapcsolattartás**
- ◆ **Szorongáscsökkentés**
- ◆ **Az anya és hozzátartozóinak informálása**

■ Eszközök:

- ◆ **Tanácsadás**
- ◆ **Megelőzést szolgáló vizsgálatok**
- ◆ **Az anya egészségi állapotának, anyagcseréjének vizsgálata**
- ◆ **Magzat fejlődésének és állapotának felmérése**

Terhesgondozás intézménye Magyarországon

- 1905 - Jótékony Hölgyek Gyermekvédő Ligája
- 1915 – Stefánia Szövetség
- 1927 – Állami Zöldkereszt Egészségvédelmi Szolgálat
- 1948 – Terhestanácsadó Rendszer
+ Mozgó Szakorvosi Szolgálat (MSzSz)

Jelenlegi jogszabályozás: 1997. évi CLIV. „Az egészségügyről” szóló törvény 41.§-142. §

Első alkalom

- Szülésznél: terhesség és korának megállapítása (ált. 5-7. héten): TVS, bimanuális vizsgálat, igazolás kiállítása, esetleg kontroll (igazolható szív működés!)
- Védőnőnél: Terhesgondozási Kiskönyv kitöltése, első vizsgálatok, részletes anamnézis !
  - Rizikócsoportok felállítása

Anamnesis I.

- Életkor
- Foglalkozás
- Szociális helyzet, rassz
- Családi állapot
- Apa adatai
- Gondozó orvos, esetleg választott szülészeti intézmény
- Apa-anyja családjában előforduló betegségek
- Menses adatai, teherbeesés módja
- Graviditas septem dierum
- Anya-apa korábbi és jelenlegi betegségei, műtétjei
- Anya gyermekbetegségei
- Anya gyógyszerei (jelenlegi + az elmúlt 3 hónapban lévők)
- Korábbi terhességek (ideje, száma, lefolyása, születési idők, súlyok, vetélések terhességi kora), élő gyermekek betegségei, halálának körülményei

Anamnesis II.

- Előző gyermekági szövődmények
- Védőoltások
- Vércsoport (anya-apa)

Első trimeszterben (0.-12. hét) végzendő vizsgálatok I.

■ Laboratóriumi vizsg.:

- ◆ Teljes vérkép (Hgb, Htc, fvs, thrc, We, TVK)
- ◆ Éhgyomri vc.
- ◆ Máj-, vesefunkció (GOT, GPT, seBi, LDH, kreatinin)
- ◆ ABO, Rh, antitest szűrés
- ◆ Lues (Wasserman)
- ◆ HBsAG (vagy 16.hét)
- ◆ Vizelet: fajsúly, fehérje, genny, ubg, cukor, aceton, nitrit

■ Szülészet-nőgyógyászati vizsg.:

- ◆ Colposcop
- ◆ bimanuális v.: méhszáj, cervix állapota
- ◆ Cytologia
- ◆ Hüvelyváladék tisztasági fok
- ◆ Emlő vizsgálat
- ◆ Medence mérés
- ◆ Cervixváladék tenyésztés

Első trimeszterben (0.-12. hét) végzendő vizsgálatok II.

■ UH:

- ◆ „O-dik”: első jelentkezőkor
- ◆ I. : 12-13. héten, nyaki bőrredő (>3mm kóros)

■ Belgyógyászat:

- ◆ Fizikális vizsgálat
- ◆ RR, P
- ◆ EKG
- ◆ Testsúly, testmagasság, BMI számolás

■ Egyéb vizsgálat:

- ◆ Fogászat
- ◆ Szemészet (sz.e.)
- ◆ Genetikai tanácsadás (sz.e.)
- ◆ Immunológia (sz.e.)
- ◆ Haematologia, transzfúziológia (sz.e.)

Második (13.-24. hét) és harmadik (25.-40. hét) trimeszterben végzendő vizsgálatok:

- 26. hétig havonta 1 x, 27.-36.hétig 3 hetente, 36. héttől heti 1 x (osztályon, NST alkalmával), terminustól 2 naponta, 42. héttől naponta
- Ellenőrző vizsgálatok: RR, P, Testsúly, fundus, vizelet stix (fehérje, genny, cukor, aceton, seBi, nitrit), szívhang hallgatás, méh tónusa, sz.e. méhszáj állapotának vizsgálata
- Szűrővizsgálatok (lásd táblázat)

Terhesség alatti szűrővizsgálatok I.

Betegség	Szűrővizsgálat	Terhességi kor
Anaemia	Hgb, Htc, Fe, TVK, folsav	I. trim., 20-24, 28-32.
Rh (Rh -. anyáknál)	Anti-D	16., 28., 36.
Lues	Wasserman, VDRL, treponema	I. trim, max 16. hét
Velőcsőzáródási rendellenesség	Serum AFP Genetikai UH	16. hét 18-19. hét
Magzati fejlődési rendellenességek és	UH	I. trim., 12.-13., 18-19., 30-31., 36.-37. hét
Kromoszómális és genetikai rendell.	Amniocentézis, chorionboholy mintavét.	10-16. hét
Hepatitis B	HBsAg	I. trim, max 16.hétig

Terhesség alatti szűrővizsgálatok II.

Betegség	Szűrővizsgálat	Terhességi kor
Gestatio diabetes	Terheléses vc.vizsg. (OGTT)	24. hét
Hüvelyi fertőzések	Cervix bakteriológiai teny.	20.-24. hét, ism: 32- 36.hét
Iu. magzati állapotdiagn.	NST	36. héttől hetente, terminustól naponta
	Amnioszkópia (ASK)	40. héttől 2 naponta
	flowmetria	Magzati retardatióban, oligohydramnionban, túlhordásban
Méhszáj állapota		Sz.e. kb. havonta

Speciális gondozást igénylő esetek

- Elhízás és terhesség
- Fiatalkorúak terhessége
- Késői terhességvállalás
- Roma terhesek gondozásának kérdései
- Ikertehesek gondozásának kérdései
- Asszisztált reprodukcióval fogant terhesek